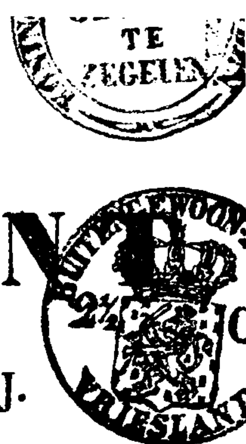
1837. No. 5.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 17 JANUARIJ.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 9 Januarij*. De *Allgemeine Zeitung* van Augsburg behelsde dezer dagen den volgenden brief uit Londen, welks mededeeling, als tot onze aangelegenheden in betrekking staande, wij niet onbelangrijk achten.

Na gesproken te hebben van het mogelijke zenden door de Engelsche regering, van 10,000 man nieuwe troepen naar St. Sebastiaan, vervolgt de schrijver aldus:

„ Binnen kort zal men weten waaraan men zich, ten aanzien dezer onderneming, te houden heeft; het schijnt mij intusschen niet waarschijnlijk toe, dat de regering eensklaps eene overdrevene waakzaamheid zou willen aan den dag leggen, en zich daardoor bij de tories en de mogendheden van het vaste land, nog afkeeriger maken. Ik vermeen veeleer, uit eene goede bron te weten, dat het kabinet van St. James, ten aanzien der buitenlandsche staatkunde, met veel omzigtigheid wil te werk gaan, vermits het overtuigd is van de moeijelijkheden van zijnen toestand, en dat het hoopt deze eenigzins te verminderen, indien het zich eenigermate inschikkelijk jegens de buitenlandsche mogendheden mogt betoonen. Het zou wenschelijk zijn, dat het werkelijk aldus ware, en dat lord *Palmerston* er zich op toelegde, om vertrouwen van den vreemdeling te winnen. Zijn hartstogtelijk gedrag en zijne driften hebben veel kwaad te weeg gebragt, en moet eindelijk geleerd hebben, dat men met bedaardheid en betamelijkheid verder komt, dan met ijdele vorderingen, welke door geene daadzaken worden ondersteund. Men zal weldra kunnen oordeelen, of ik wel onderrigt ben, en of het kabinet van St. James wezenlijk geneigd is, om met de andere mogendheden op een vriendschappelijken voet te staan, en in het minnelijke eenige belangrijke aangelegenheden, bijzonder wat die nopens het Hollandsch-Belgisch vraagstuk betreft, te trachten uit den weg te ruimen.

„ Onlangs heb ik u berigt, dat het 's Gravenhaagsche kabinet den wensch geuit heeft, dat de conferentien mogten worden hervat, ten einde daardoor het Belgische geschilpunt tot eene schikking te brengen. Tot hiertoe heeft lord *Palmerston* geweigerd aan het verlangen van Koning *Willem* te voldoen. Hoofdzakelijk moet hij zich aldus hebben uitgelaten: „dat de aanvrage van het 's Gravenhaagsche kabinet niet ernstig gemeend was; dat men dit verlangen slechts had uitgedrukt met het oogmerk om tijd te winnen en om aan de thans vergaderde Staten-Generaal te kunnen verklaren, dat men niets onbeproefd heeft gelaten, om Holland uit den onzekeren staat, waarin het zich bevindt, te redden; dat zoodra de onderhandelingen weder zouden zijn opgevat, en men eene eindschikking zou voorzien, het 's Gravenhaagsche kabinet zich omtrent geen punt meer zou uitlaten en zich met zoo vele uitvlugten zou behelpen, dat men of terugkeeren zou tot het punt van waar men zou zijn uitgegaan, of in nieuwe moeijelijkheden zou gebragt zijn, waaruit nog grootere verwikkelingen zouden kunnen voortspruiten.

„ Men verzekert, dat deze veronderstellingen het 's Gravenhaagsche kabinet, niet ten onregte, zeer hebben mishaagd, want men moet het veeleer aan lord *Palmerston*, dan aan de Nederlandsche regering, wijten, dat de vroeger gehoudene conferentien zoo weinig aan het oogmerk, dat men zich voorgesteld had, hebben beantwoord. De edele lord beoogde immer het verrijken van Belgie ten koste van Holland en trachtte ieder, in het belang van het 's Gravenhaagsche kabinet gedaan voorstel, te vernietigen, of hetzelve derwijze te veranderen, dat de partijdigheid van den edelen lord maar al te zeer werd bevredigd, en dat het 's Gravenhaagsche kabinet zich zelf zou verraden hebben, indien het aan de eischen van den Engelschen minister zou hebben voldaan.

„ Het was alleen in de hoop, dat men te Londen tegenwoordig tot andere gevoelens was gekomen, en dat de Engelsch-Fransche vereeniging, welke eenen zoo nadeeligen invloed op de aangelegenheden van het vaste land uitoefende, (eene vereeniging, welke in der tijd zoo naauw, zoo onverbreekbaar toescheen, en die aan lord *Palmerston* een zoo grooten invloed op den loop der onderhandelingen, verzekerde) thans als minder hecht was aan te merken, — dat men te 's Gravenhage er aan gedacht heeft, om op de hervatting der onderhandelingen te Londen aan te dringen. Men moet daar met het ingekomen antwoord van het Londensche kabinet, zeer onaangenaam verrascht zijn geworden. Het is mij echter bekend, dat de mogendheden van het vaste land geenszins, gelijk lord *Palmerston* gedaan heeft, de aanvrage van het 's Gravenhaagsche kabinet hebben verworpen, en dat zij veeleer van gevoelen zijn, dat men op nieuw moet beraadslagen en, zoo spoedig mogelijk, de conferentien moet heropenen. Lord *Palmerston* heeft, in de laatste dagen, mededeelingen dienaangaande ontvangen; het zal nu te bezien staan, of hij in zijn eerste besluit zal volharden en wat de mogendheden, in dat geval, zullen doen, dan wel of hij zich meer handelbaar, dan vroeger, zal betoonen. In beide gevallen, heeft het 's Gravenhaagsche kabinet, op dit oogenblik, beter spel."

Berigten uit Zwitserland, van den 6 Januarij, melden het volgende:

Uit Bunden verneemt men treurige tijdingen van de ongelukken, op het einde van December door sneeuwvallen veroorzaakt. Te Tavetsch (een der Rijndalen) liepen geheele dorpen gevaar van onder de sneeuw begraven te worden; alles trachtte zich door de vlugt te redden, doch menig een werd overrompeld; zoo werden op den 25 December, des namiddags ten 4 ure, zeven mannen overstelpt; vier hunner des avonds nog met moeite gered, doch drie, onder welken een dood, eerst des anderen daags uitgegraven. Drie huisgezinnen verloren genoegzaam al hun vee. Den 26sten had er een sneeuwval op het dorpje Cresta, in het Schamster-dal plaats, waardoor zeven stallen en twee huizen werden weggerukt. In een der twee huizen waren elf kinderen verzameld; de ouders overlegden elders, wat er bij het dreigende gevaar te doen was; daar zagen zij eensklaps het huis, waarin zich de kleine schare bevond, door den sneeuwval weggerukt en verbrijzeld; toen zij jammerende toesnelden, kropen de kinderen gezamenlijk welbehouden uit den sneeuwhoop en ijlden de hunnen in de armen. Geen derzelven was boven de acht jaren oud; een kind van een half jaar was gedurende den storm door de zesjarige zuster vast in de armen gehouden en zoo gered. Een knaap had bij den sneeuwval een hamer in de hand, en werd zoo met denzelven voortgedragen, den hamer steeds vasthoudende. Eenigen waren, gelijk zij verhalen, door het geweld van den wind, die den sneeuwval steeds voorafgaat, door de vensters geslingerd.

ENGELAND.

LONDEN, *den 7 Januarij*. Wij hebben reeds gezien hoe scherp de troonrede van den Koning der Franschen, en vooral de paragraaf betrekkelijk Spanje, door de Fransche bladen gegispt is geworden, zien wij thans wat een der Engelsche bladen, de *Morning-Chronicle* daarvan zegt:

„ De aanspraak van *Lodewijk-Filips*, bij het openen der kamers, bevat slechts weinige punten, die eenige aanmerkingen van onze zijde uitlokken. De tijdingen, ons nevens dat stuk geworden, deden ons meer dan ooit te voren wenschen, dat hetzelve veel mogt inhouden, hetwelk wij mogten kunnen loven en prijzen, en dat dezelve niets mogt bevatten, hetwelk wij zouden moeten misprijzen.

„ Wij stemmen, en zulks van ganscher harten, in met al de woorden van strelende hoope en van gelukwensching, aan de vertegenwoordigers van het Fransche volk gerigt. Wij zien met vreugde, dat deszelfs instellingen zich bevestigen dat deszelfs welvaart toeneemt. Wij juichen toe aan ieder teeken van binnenlandsche rust, aan ieder teeken van veerkracht en van voortgaande verbetering, wij juichen daaraan toe, met bijna zoo veel genoegen, als of die gelukwenschingen ons zelve betroffen. Is het noodig te zeggen, dat wij ons verheugen over het hervatten van den loop der staatkundige betrekkingen met Amerika en over de vereffening der geschillen met Zwitserland. Deze punten en nog andere van de troonrede gaan wij onder stilzwijgen voorbij, ons vergenoegende onze deelneming daarin te kennen te geven. Wij zouden wenschen dit tot al de punten te kunnen uitstrekken.

„ Over den staat van beroerte van het Schiereiland handelende, heeft Z. M. wel deze opmerking gelieven te maken: „ Steeds ten naauwste met den Koning van Groot-Brittannie verbonden, ga ik voort het traktaat van het viervoudig verbond met de stiptste naauwgezetheid en overeenkomstig den geest, die hetzelve voorgeschreven heeft, te doen ten uitvoer leggen." Wij willen geene scherpe bewoordingen bezigen, bij het aanhalen van deze zinsnede uit de Koninklijke aanspraak; maar wij protesteren eenvoudig, doch met ernst tegen de waarheid der verzekeringen, welke dezelve behelst. Het viervoudig verbond door Frankrijk ten uitvoer gelegd, overeenkomstig den geest, die hetzelve voorgeschreven heeft! Wie toch kan zulk eene paragraaf ter neder geschreven of goedgekeurd hebben. Mijnheer *Molé*, welk is uw antwoord geweest op al de klagten, op al de vertoogen, die men over het schenden van het viervoudig verbond ingeleverd heeft? Wat beteekenen de ellendige verzekeringen, die gij zoo hoog laat klinken, en die de last van uwen intriganten ambassadeur te Madrid, aan den eersten minister der Koningin heeft weten af te persen? Beteekenen dezelve dat gij het traktaat, in den geest, die hetzelve had voorgeschreven, hebt nagekomen? Neen, maar met verachtelijke kleingeestigheid hebt gij u op de letter van het traktaat beroepen. Gij hebt artikel 4 aangehaald, op dit artikel hebt gij gedrukt, gij hebt het uitgepluisd, gij hebt het verwrongen met al de behendigheid van iemand, die een voorwendsel om het te ontwijken en geene regtvaardiging tot het naleven van hetzelve zoekt. De letter, de stipte letter van het traktaat, maar verzwakt, maar ontweken als zij was, door de tegen haar op een gestapelde daadzaken, ziedaar, waar gij u op beroepen hebt. Wat beteekend het certificaat van goed gedrag, door *Calatrava* aan het Fransch gouvernement uitgereikt? Beteekent het dat het Fransch gouvernement het traktaat heeft nagekomen, overeenkomstig den geest die het voorgeschreven had? Geenszins; want art. 4 geeft al wederom het antwoord op de klagten van *Arguelles*, en het schandelijk voorgeven van het traktaat overeenkomstig de letter te hebben nageleefd, is zelfs vergezeld gegaan van de zwaar vallende bekentenis dat er ten opzigte *van de wijze* van ten uitvoer legging eenige redenen tot klagten bestonden. En heden, in weerwil van uwe eigen bekentenissen, in weerwil van al wat er gezegd is geworden door uwe agenten, uwe dagbladen en uwen ministeriëlen verdediger te Madrid, verlaat gij uwe eerste verdediging, dezelve misschien te zwak achtende om met voordeel te kunnen worden volgehouden, en kiest gij er eene andere, tot welke gij noch geregtigd zijt, noch eenigen titel bezit. Wij zullen ons hier niet ophouden met het onderzoeken van wat de geest van het traktaat van Frankrijk verlangd zou hebben, maar wij moeten protesteren tegen de aanmatiging, vervat in de aangehaalde paragraaf van 's Konings aanspraak „ ten naauwste met den Koning van Groot-Brittannie verbonden"; waarlijk, voor zoo veel het ten uitvoer leggen van het viervoudig verbond betreft, moeten wij, om de eer van ons gouvernement, nogmaals tegen deze aanmatiging protesteren.

„ De verzekering, door den Koning der Franschen gedaan, dat hij de opregtste wenschen vormt tot de bevestiging van den troon van Koningin *Isabella II*, moeten wij natuurlijk niet in twijfel trekken, maar gaarne hadden wij gezien, dat die opregte wenschen, gebleken waren uit minder verdachte teekenen dan die van eene drooge paragraaf in eene vrij dorre aanspraak. Wij bezitten een gemeen maar krachtig spreekwoord, hetwelk zegt, dat men niet schreeuwen moet, alvorens uit het bosch te zijn, en wij herinneren ons dit spreekwoord, als wij den Koning der Franschen hooren juichen Frankrijk behoed te hebben voor opofferingen, waarvan men de uitgestrektheid niet zou hebben kunnen meten en voor de onberekenbare gevolgen van, hetgene het hem lust, eene gewapende tusschenkomst in de binnenlandsche zaken van het Schier-Eiland te noemen. Waren deze gevolgen, drie of vier jaren geleden, dan minder onberekenbaar dan zij dit heden zijn? Is de gewapende tusschenkomst alstoen niet aangeboden geworden? Zoo de hoegrootheid van het gevaar ondergeschikt is aan de uitgebreidheid van de interventie; welke reden bestaat er dan, om zich geluk te wenschen van in 1836 eene magt van 20,000 man geweigerd te hebben, nadat men er in 1832 eene van 50 tot 80,000 man heeft aangeboden gehad? Of wel, vinden wij de reden dier gelukwenschingen in deze daadzaak, dat Frankrijk met 80,000 man de rol van dictator en met 20,000 man slechts die van bondgenoot zou spelen?

„ Frankrijk, zegt men ons, bewaart het bloed zijner kinderen voor zijne eigene zaak. In den eenigzins baatzuchtigen zin, waarin dit verkondigd wordt, zal het, gelooven wij, lang kunnen duren eer het geroepen wordt, hetzelve te doen stroomen. Maar hebben de kinderen van Frankrijk dan hoegenaamd geen belang bij den vrede in het Schier-Eiland? Frankrijks eigen zaak! Wat toch is deszelfs eigen zaak, zoo men die niet ziet in de constitutioneele vrijheid in alle landen, waar het dezelve op eene eerlijke wijze kan bevorderen. En al ontbrak het u ook aan alle gewoon gevoel van menschlievendheid, zou het nog geene groote dwaasheid zijn, om, wanneer het huis van uwen buurman in brand staat, uwe pogingen te besparen, (in dit woordt ligt iets verkeerds opgesloten) tot dat de vlammen ook uw huis bereikt zouden hebben.

„ Men verzekert ons, dat zoo Frankrijk geroepen wordt, om tot deszelfs eigen verdediging bloed te storten, deszelfs soldaten, niet dan onder deszelfs roemrijke vaan ten strijde zullen trekken. Al dit zou een wonder schoon figuur maken in alle mogelijke aanspraken van de wereld, maar doet zulks bijzonder in de aanspraak van eenen Koning der Franschen, aan een Fransch gehoor gerigt. Doch sedert wanneer is deze nieuwe lichtstraal den raad van Frankrijk komen verlichten? Sedert wanneer heeft men het besluit genomen, dat Frankrijks kinderen niet ten strijde zullen trekken onder andere banieren, dan onder deszelfs eigen roemrijke vaan? Hebben het ministerie en de Koning niet derzelver toestemming gegeven tot het zamenbrengen van een legioen der kinderen van Frankrijk, waarvan de roemrijke vaan, als zij hen ten strijde zou geleiden, voorzeker niet de driekleurige vaan zou zijn geweest? Wat wilde de hertog *van Broglie* met zijn aanbod aan den minister van Spanje, om 15,000 man te ligten? En dit alles moet men vergeten. En men mag ook niet langer gedenken aan de trouwelooze belofte door den heer *Bois-le-Comte* gedaan, om een hulplegioen te vormen, bestemd om de Pyreneën over te trekken tot verdediging van de belangen der kinderen.

„ Dan waarom onze aandacht op dit onderwerp, en wel op dit oogenblik, gevestigd? Het is voorzeker niet uit vermaak, het is om dat wij er ons toe gedrongen zien. Men heeft aanmatigingen begonnen, voor welke zelfs geen schaduw van grond bestaat; men heeft toegejuichd aan eene lijn van staatkunde, die wij vol van dreigende gevaren achten. Het is ter regtvaardiging van eene meening die wij, van den aanvang af dezer kronkelende staatkunde, verdedigd hebben, het is ten behoeve der algemeene belangen, dat wij de bedenkingen, welke dit gedeelte van de koninklijke aanspraak bij ons heeft doen opwellen, ongeveinsd hebben verklaard. Verre van ons, het Opperwezen zij ons ten getuige, om hatelijkheid of vijandschap te verwekken, bij hen, wier gedrag wij ons genoodzaakt hebben gezien te laken; maar geene bedenking van welken aard ook zal ons kunnen verhinderen, onze gevoelens naar waarheid te doen kennen. Veel meer vreugde zou het ons verschaffen, indien zulks meer in lof dan in berisping konde bestaan.

Van den 9den. Men heeft hier heden berigten uit Santander ontvangen. In brieven van den 3den werd gezegd dat *Espartero* aanstalten maakte, om zich binnen weinige dagen met 8000 man bij generaal *Evans* te voegen, ten einde Durango (het hoofdkwartier van don *Carlos*) aan te tasten.

Uit Lissabon zijn er tijdingen tot den eersten. De verbittering tegen de Engelschen blijft er nog altijd zeer sterk. Men had onder anderen de Koningin zoo geed als gedwongen, niet meer met haren Engelschen koetsier uit te rijden, en hiermede niet vergenoegd, had men op den armen man, toen hij voor korten tijd de paarden van den Prins in het park van Ajuda oefende, van achter een windmolen een schot gelost, waarvan de kogel hem digt voorbij het hoofd gevlogen was: „ Veel genoegen (zegt dezelfde brief) heeft het vertrek uit Portugal van den heer *van de Weijer* gegeven, die aan boord van de pakket *Espoir* naar Engeland terug keert." Men poogt de ministers nog altijd te drijven, om hunne posten neder te leggen; doch zij willen dezelve behouden tot dat de cortes weder vergaderd zullen zijn.

Uit Nieuw-York zijn in Engeland eene verbazende hoeveelheid zijden goederen van Chinesche fabrijken, die uit China naar Noord-Amerika waren gezonden, aangebragt.

De Wolverhampton Chronicle deelt het volgende voorval mede:

Laatstleden Maandag avond werd de omtrek van de herberg *de Vos* te Ettingsball-lane, nabij Wolverhampton, eensklaps in onbeschrijfelijke schrik en opschudding gestort door de ontploffing in dat huis van eene aanzienlijke hoeveelheid buskruid. Hoewel veel kwaads is aangerigt, door het uit eenslaan der woning en het beschadigen der naburige gebouwen, en daarenboven verscheidene menschen zwaar zijn gekwetst geworden, heeft echter, voor zooveel men weet, niemand het leven verloren. Het blijkt dat daar ten huize eene societeit werd gehouden en dat de bewoner, die tevens mijnwerker is, eene zekere hoeveelheid buskruid bezat, hetwelk hij in de mijn noodig had. Deze hoeveelheid buskruid bevond zich in een vaatje, ter zwaarte van 25 pond, in eene kast op eene der bovenkamers, van waar de dienstmaagd eenig buskruid had naar beneden gehaald, doch, in stede van eenen lepel daartoe te bezigen, met de hand hetzelve had uitgenomen, zoodat zich van de kast af een eind over den vloer een streep van buskruid had gevormd. Het huis was bijna vol met menschen, ongeveer een vijftigtal, sommigen op de bovenkamers, anderen beneden, toen een der personen op de bovenkamers de kaarsen met zijne vingers snuitende, het brandende snuitsel op den vloer wierp. Ongelukkiglijk viel het op den kruidstroom, deed denzelven vlam vatten en zich aan het vaatje buskruid mededeelen, ten gevolge waarvan het huis in een oogenblik in eenen puinhoop werd veranderd. De zoon van den herbergier beproefde eene daad van veel moed en tegenwoordigheid van geest; den kruidstreep vlam ziende vatten en naar de kast loopen, waar het vaatje stond, deed hij eene poging om het loopvuur uit te dooven, doch op hetzelfde oogenblik had de losbarsting plaats, en werd hij te gelijk met het dakwerk in de lucht geslingerd, waarna hij zwaar gekwetst, op een naburig huis en vervolgens op straat nederviel Gelukkiglijk, doordien het buskruid in het bovengedeelte van het huis werd bewaard, werd niet de volle kracht ondervonden, zoo dat slechts het dak en de bovenmuren werden afgeworpen. Naar evenredigheid van het aantal personen, die zich in het huis vereenigd vonden, zijn de gekwetsten niet menigvuldig en heeft niemand oogenblikkelijk het leven verloren, ofschoon een der gewonden de borstbeenderen zijn ingeslagen.

Van den 11den. De bekende *van de Weyer* is uit Lissabon alhier teruggekeerd. „De bijzondere zending — zegt een onzer radicale bladen — welke *Leopold* dezen gezant opgedragen had, moet thans geëindigd zijn. De Vorst, wien hij tot Mentor moest strekken, zal thans genoegzaam in allerlei soort van kunstenarijen en misleidingen volleerd zijn om aan zichzelven overgelaten te worden, ten einde tegen de vrijheden van Portugal zamen te spannen."

De generaals *Soublette* en *O'Leary* zijn alhier uit Madrid aangekomen, alwaar zij van wege de republiek Venezuela sints de vorige lente met eene belangrijke zending (nopens de erkenning der onafhankelijkheid van een of meer der Zuid-Amerikaansche Staten) belast zijn geweest.

F R A N K R I J K.

PARIJS, *den 9 Januarij.* Heden middag omstreeks een ure is de ballon van den heer *Green* opgestegen. Een klein getal liefhebbers waren tegenwoordig bij het gereed maken van den ballon, op de plaats van de kazerne *du Faubourg Poissonnière*; doch meer dan 50,000 menschen waren in de omliggende straten bijeen gestroomd, om de luchtreizigers te zien opgaan. Bij de opstijging vreesde men, dat het schuitje, waarin zich zes ondernemende mannen bevonden, bij het uitvaren van de haven schipbreuk zoude lijden. Een te zware last, zoo het scheen, deed den ballon van zijne regtstandige rigting, waarin hij opsteeg, wankelen; het schuitje haakte aan een uitstek van een gebouw, hetwelk nevens de kazerne staat, en was op het punt van om te slaan; doch het ontkwam het gevaar, doordien de steenen, waaraan het haakte, zich los lieten. Het steeg daarna op, doch steeds geslingerd wordende als in eene woeste zee, en verdween in eenen mist. De luchtreizigers hebben zeker door den schok groot gevaar geloopen, daar vier hunner hoeden op de plaats der kazerne zijn neergevallen. Twintig minuten na de opstijging, heeft men den ballon weder gezien; dezelve ging toen hooger en verdween ten tweeden male in eene dikke mist, de rigting nemende naar het N. N. O.

Van den 10den. In de beide kamers zijn de beraadslagingen begonnen over de adressen van antwoord. Het ontwerp, het welk in de kamer der pairs is voorgesteld, is in eenen gematigden zin opgemaakt, en bevat niets meer noch minder dan de aanspraak des Konings.

Bij de beraadslagingen zijn inzonderheid de Spaansche en Portugesche aangelegenheden ter sprake gebragt. De legitimisten hebben beweerd, dat Frankrijk Spanje aan deszelfs lot behoorde over te laten, vermits, in elk geval, door den militairen opstand, die op eene gewelddadige wijze het herstel van de constitutie van 1820 heeft te weeg gebragt, de verbindtenissen, bij het viervoudig verbond aangegaan, als vervallen moesten worden aangemerkt. Zij hebben alverder begrepen, dat de rust van Frankrijk spoedig in gevaar zoude worden gebragt, bijaldien het bewind van dat rijk zich te naauw met een revolutionair of republikeinsch bestuur in Spanje verbond; — dat het Fransche ministerie reeds kwaads genoeg had gesticht, door het doen afbreken van het gedenkteeken, het welk ter zake van het omhalsbrengen van den hertog van *Berry* was opgerigt; — daardoor den vorstenmoord had aangemoedigd, en 'er thans de treurige uitwerkselen van konde bespeuren. Zij hebben ook de vergadering herinnerd aan het gedrag der Britten in den Spaanschen successie-oorlog, welke destijds mede als geallieerden van Spanje zijn opgetreden, en zich, bij den vrede van Utrecht, het bezit van Gibraltar hebben weten te verzekeren; — en hebben begrepen, dat de Britsche regering ook wel van den tegenwoordigen toestand van het schier-eiland gebruik zoude weten te maken, om zich in het duurzaam bezit van San Sebastian te doen stellen. Zij hebben de ministers bepaaldelijk afgevraagd, of dezelve verzekerd waren, dat de Engelschen, na het herstel van den vrede, de door hen bezette positien in Spanje zouden ontruimen.

Van den 12den. Er loopt een zonderling gerucht; *Meunier* zoude tot eene associatie van 40 personen behooren, die allen zouden gezworen hebben *Lodewijk Filips* te vermoorden; ieder hunner zoude voor zijne beurt tot handeling moeten loten, en het volgende nommer zoude gelast zijn dengenen te vervangen, wiens slag gemist ware. Men voegt er bij, dat men reeds den naam van velen der zaamgezworenen ontdekt heeft, en dat de tot dus verre plaats gehad hebbende gevangennemingen met die ontdekking in verband staan. Wij weten niet in hoeverre aan een dergelijk gerucht behoort te worden geloof gegeven, maar zeker is het, dat een diep geheim nog de geheele instructie der zaak van *Meunier* bedekt, en het opgemelde gerucht is nog niet zeer algemeen verspreid. Een der vijanden van het ministerie, deze zaak vernemende, heeft beweerd, dat het een verzinsel was, bestemd om de gedeputeerden met schrik te vervullen, ten einde des te gemakkelijker van hen de exceptioneele wetten te verkrijgen, welke men tegen de verdachten wil in werking brengen.

Nog altijd zijn er weinige bijzonderheden nopens de instructie over den aanslag van 27 December bekend, en de meeste der berigten, welke door de dagbladen worden medegedeeld, zijn onnaauwkeurig. Thans zegt men, dat *Meunier* geen enkel oogenblik opgehouden heeft te verklaren, dat hij geene medepligtigen heeft, en dat, zoo er gevangennemingen hebben plaats gehad, zulks eeniglijk is geschied ten gevolge der nasporingen en verklaringen van *Meunier's* ouders, die daardoor voor het minst hopen des schuldigen leven te redden. De heer *Pasquier* heeft, voor twee dagen, *Meunier* aan een zeer lang verhoor onderworpen; hij was sedert vijf of zes dagen niet ondervraagd, en door niemand buiten zijne ouders bezocht geworden.

In dit laatste verhoor heeft hem de president van het hof der pairs rekenschap doen geven van zijne levenswijze sedert 1830, maar hij heeft niets bekend, hetwelk aan eene medepligtigheid kan doen gelooven. Er wordt gezegd, dat men sedert eenigen tijd een stelsel van bedreigingen jegens *Meunier* heeft aangenomen, volgens hetwelk men hem doet gelooven, dat verscheiden zijner medepligtigen ontdekt waren, en dat deze volle bekentenissen hadden afgelegd; dat daarom zijne volharding in zijne ontkenningen naderhand de Koninklijke goedertierenheid zoude kunnen stuiten, in gevalle deze ten zijnen aanzien mogt in aanmerking worden genomen.

Al die geruchten welke in het paleis van justitie en in het Luxemburg verspreid worden, komen weinig overeen met de vroegere verzekeringen, volgens welke *Meunier* ons voorgesteld werd als een man zonder karakter, en die gemakkelijk te verleiden was. Zijne volharding in het ontkennen van medepligtigen te hebben, zou integendeel of vastheid van karakter, of de gegrondheid zijner ontkenning moeten aanduiden.

Gisteren heeft de commissie van de Kamer der gedeputeerden haar ontwerp van antwoord ingebragt. Ook dit ontwerp is, zoo als men verwachtte, in den ministeriëlen zin opgemaakt, en bevat geenen zweem van afkeuring van de staatkunde, die het tegenwoordige bewind, ten aanzien van Spanje, in acht neemt. Bij het ontwerp worden geene wenken gegeven, om het bewind aan te moedigen, ten einde nieuwe maatregelen van bedwang, of ter verkorting van de bestaande vrijheden, voor te dragen, maar wordt: „in het aangezigt van Frankrijk, zoo wel als van geheel Europa, verklaard, dat de dynastie (van *Orleans*) door de omwenteling gevestigd, buiten het bereik is der misdaad, en, berustende op den onderling gezworen eed, zoo wel als op de liefde van een verlicht volk, even onverzettelijk als populair moet worden geacht," — en wordt dergelijke verklaring beschouwd als het beste middel, om het hoofd van den Staat, en de [illegible] van het koninklijke gezin, voor verdere aanslagen te vrijwaren, door de overtuiging, dat de moordenaar nimmer zijn misdadig oogmerk, voor zoo verre het eene omkeering van de tegenwoordige orde van zaken mogt betreffen, zoude kunnen bereiken.

N E D E R L A N D E N.

'sGRAVENHAGE, *den 11 Januarij.* Bij Koninklijke besluiten van gisteren, is de heer *A. van Gennep*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, en vice-president van het Amortisatie-Syndicaat, tijdelijk, en wel voorloopig tot 1 Mei aanstaande, tot Minister van financien benoemd, terwijl gemelde heer tevens verheven is tot Minister van Staat, en zijn eervol ontslag bekomen heeft als vice-president van het Amortisatie-Syndicaat. Naar men verzekert zal de heer *van Gennep* meerendeels zijn verblijf te Amsterdam houden, en blijft de secretaris-generaal van het departement van financien, de heer *Ossewaerde*, met de administratie van hetzelve belast.

UTRECHT, *den 11 Januarij.* Het is een belangrijk verschijnsel, dat voor den Nederlander niet onaangenaam kan wezen, te zien, dat de heer *Martijn van Buren*, een afstammeling van de oorspronkelijke Nederlandsche planters, welke zich, ruim twee eeuwen geleden, in Nieuw Nederland vestigden, tot de waardigheid van President van de Republiek der Vereenigde Staten van Noord-Amerika is benoemd. Het pleit allezins voor zijne uitstekende bekwaamheden, wanneer op het oogenblik, dat de laatste van hen, die voor de bevrijding van hun Vaderland van het Engelsche juk hun bloed gestort hebben, als President dier magtige Republiek aftreedt, de heer *van Buren*, eene nieuwe reeks van opperhoofden opent. De nieuwe voorzitter, te Kinderhoek, aan de Hudsons- of Mauritsrivier geboren, herinnert zich niet slechts met veel belangstelling zijne Nederlandsche afkomst, daar hij tot de oprigters en ijverige voorstanders behoort van de *Benevolent Sint Nicholas Society* te Albany (voormaals *Oranje*) in 1827 gesticht, maar hij heeft tevens, toen hij een paar jaren geleden in Nederland geweest is, getoond, hoe waardig hem *het land zijner Vaderen* is. Te wenschen is het, dat zijne benoeming tot die hooge waardigheid van President der Republiek strekken moge, om de banden van vriendschap tusschen het Gemeenebest der Vereenigde Staten en Nederland naauwer toe te halen. Zouden wij dit niet eene gegronde verwachting mogen noemen, daar de nieuwe President *van Buren* met de aanzienlijkste mannen van ons Vaderland persoonlijk is bekend geworden, gedurende zijn verblijf alhier, en met die voorkomendheid is ontvangen, welke hij inderdaad verdient.

NIJMEGEN, *den 10 Januarij.* Laatstleden Zaturdag overleed alhier de Hoog Edel Gestrenge heer *Eiso Bergsma*, majoor ingenieur en kommandant van het korps mineurs en sappeurs, ridder van de Militaire Willems-Orde. Eene zeer kortstondige ziekte maakte een einde aan zijn zoo nuttig leven. Niet alleen voor zijn gezin, maar voor zijne talrijke vrienden, voor zijn korps, dat hem vooral diep betreurt, was hij een zorgelijk vader, een ware vriend, een voorbeeldig chef. Het vaderland verliest in hem een ijverig, getrouw en uitmuntend officier. Dezen morgen had de plegtige ter aarde bestelling van Zijn H. Ed. Gestr. plaats, welke met militaire eer, op de aan zijnen rang, als Korps-kommandant, verbondene wijze, geschiedde; eene talrijke menigte vergezelde zijn lijk naar deszelfs laatste verblijfplaats.

LEEUWARDEN, *den 16 Januarij.* Bij resolutie van wijlen Z. Exc. den minister van financien van 22 December 1836, is bepaald, dat daar de tot dus verre te Groot Zundert bestaan hebbende postinrigting opgeheven en met het kantoor te Breda vereenigd wordt, de verzending der naar Frankrijk bestemde, of van daar komende brieven, voortaan bij uitsluiting op en over het laatstgemelde Postkantoor zal behooren te geschieden; dat het toezigt over deze correspondentie door den directeur en controleur van het Postkantoor te Breda, gezamenlijk, op den voet tot heden voor den controleur te Groot Zundert bepaald, zal worden uitgeoefend; dat de verpligting tot gedwongene frankering tot de grenzen, voor zoo veel de brieven uit of naar Belgie betreft, blijft bestaan, doch de som, die als grensport, en tot goedmaking van buitengewone kosten, boven het gewone port, van de plaats van afzending tot Breda, of omgekeerd, zal verschuldigd zijn, verminderd wordt van 25 op 15 centen per enkelen brief, en de zwaardere naar evenredigheid; dat het port der brieven van en voor het kantoor te Breda zelf, eveneens teruggebragt wordt op 15 centen per enkelen brief, zonder meer; dat het ontbieden van Fransche nieuwspapieren, door tusschenkomst van de Belgische Postkantoren, van zelf zal vervallen, daar er geene reden meer kan bestaan, om bestellingen te doen van diergelijke dagbladen, anders dan regtstreeks uit Frankrijk en door middel der gewone brievenmaal; dat, wat echter de Belgische nieuwspapieren betreft, het aan het kantoor te Breda geoorloofd zal zijn, daarop bestellingen aan te nemen en uit te voeren op den voet aan andere grenskantoren toegestaan; een en ander bij wijze van voorloopigen maatregel en tot nadere beschikking; — dat de brieven, gaande naar Belgie, bij voortduring op de thans gebruikelijke wijze zullen worden gestempeld, en dat op die in de omgekeerde rigting, de stempel van Groot Zundert zal worden vervangen door dien van Breda, volgens een van den gewonen stempel van dat kantoor verschillend model, en ter voorkoming van verwarring, op den rug der brieven af te drukken. Ook is, ter voorkoming van alle misvatting, bij meergemelde resolutie aangemerkt, dat de bedoelde bepalingen van geene toepassing zijn op de correspondentie met de vesting Luxemburg. Dezelve zal voortdurend, op den tegenwoordigen voet, over het kantoor te Arnhem worden verzonden.

Uit eene andere ministeriële resolutie blijkt, dat, bij gelegenheid van de jongst gehoudene inspectie over de met onbepaald verlof zijnde manschappen, behoorende tot de mobile schutterijen, men genoegzaam allerwege zwarigheden heeft ontmoet, veroorzaakt door de nalatigheid van sommige plaatselijke besturen in het behoorlijk opvolgen der voorschriften, welke, ten aanzien van de met onbepaald verlof zijnde schutters, die van woonplaats veranderen, zijn vastgesteld geworden. Dien ten gevolge zijn de plaatselijke besturen dezer dagen uitgenoodigd geworden, om de bestaande voorschriften te dezer zake, zoowel in het belang van de dienst, als van de schutters zelve, voortaan met de meeste naauwkeurigheid op te volgen; zullende zij daardoor de moeijelijkheden helpen voorkomen, die uit eene tegenovergestelde handeling moeten ontstaan, en welke meer bepaaldelijk worden te weeg gebragt door het al te ligtvaardig afgeven van ziekenattesten en bewijzen van verhuizing naar eene andere provincie, zonder dat deze domicilie-verandering werkelijk is tot stand gekomen; door het oproepen tot bijwoning der inspectien van manschappen, die werkelijk buiten de provincie wonen en, ter zake daarvan, van de inspectien verschoond zijn, en eindelijk door het niet teruggeven van de verlofpassen aan de belanghebbenden.

Men schrijft uit Groningen het volgende:

Uit Meppen in Hanover, meldt men den 30 December ll.: Onder de nieuwe landswerken, welke der Koninklijke Hanoversche regering tot eer verstrekken, behoort ook de thans voorgenomene verbinding van het voor den handel zoo gewigtige Oost-Vriesland met de Westphaalsche provincien Bentheim en Osnabruck, door middel van een straatweg langs de Eems. Deze aanleg zet het bevaarbaar maken van de Eems en de kanaal-graving van Meppen naar den Rijn, die eene onafgebrokene gemeenschap met de Lippe doet verwachten, de kroon op, waarborgt het wederzijdsche verkeer, ook in de droogste zomers, en voltooit een werk, dat sints eeuwen is voorbereid. Een glansrijke uitslag moge dan deze onderneming bekroonen!

Hoogstwenschelijk zoude het voor de belangen dezer provincie zijn, dat nu ook een straat- of puinweg van hier tot de Nieuweschans werd gelegd; terwijl alsdan van daar tot aan de Eems ook gewis een zoodanige weg door het Hanoversche gouvernement zoude worden daargesteld. In verhouding gering zouden de opofferingen dezerzijds zijn, terwijl er reeds een begin gemaakt is met eenen straatweg van de Eems tot Oldenburg, waar men op den grooten weg naar Bremen en Hamburg komt. Door slechts den weg van het Hoogezand tot aan de Nieuweschans te verbeteren, zoude alzoo deze stad en provincie zoowel in verbinding komen met straatwegen naar evengenoemde groote handelsteden, als met die, welke langs de Eems zullen aangelegd worden; terwijl men thans een groot gedeelte van het jaar niet dan te voet, en nog niet dan hoogstmoeijelijk, naar Leer en Oost-Vriesland kan komen, zoo dat men waarlijk moet schrikken en zich schamen, als een vreemdeling in dit saizoen naar de diligence op Leer of de wijze van reizen derwaarts vraagt.

Van Cowes wordt ons van den 6 Januarij gemeld, dat, ingevolge eene daags te voren van Trinity-House ontvangen order, voortaan niet meer het vuurgeld zal geheven worden, van de in de Engelsche havens in het Kanaal uit nood of tegenwind binnenloopende schepen onder begunstigde vlaggen, zijnde hiervan echter uitgezonderd de vuren der havens van Ramsgate, Douvres, Spurn en Tinemouth aan de Oostkust, en dat van de Skerries in het Bristol Kanaal, alwaar die regten even als vroeger zullen moeten worden betaald.

La Société Générale des Naufrages te Parijs, welke onlangs den heer *Willem van Houten* tot haar agent generaal te Rotterdam benoemde, heeft nu dien heer met eene medaille (*medaille d'honneur*) begunstigd, voor het inzenden van doelmatige en vernuftig uitgedachte toestellen tot redden van schipbreukelingen.

Ook te Moskou verschijnt thans een Penningmagazijn. Een van deszelfs nom-

ners deelt de afbeelding en beschrijving mede van het ongemeen groote stuk geschut, hetwelk in het tuighuis aldaar, als een reus onder de kanonnen staat. Men vindt daarop het volgende gegoten opschrift: „ Op hoog bevel van den regtgeloovigen, verheven Czaar *Feodor Ivannowitsch*, Keizer en Alleenheerscher aller Russen, als ook van Hare Majesteit de verhevene Czarin en Grootvorstin *Jrine*, werd dit kanon in de residentiestad Moskou, in het jaar der wereld 1586, in het derde jaar hunner regering, gegoten." Hetzelve weegt 95,000 en de kogel 4800 pond. In het vorige jaar heeft men dit stuk op een behoorlijk affuit gesteld. Naast hetzelve vindt men nog drie oude kanonnen of mortieren, welke 30 en 20,000 ponden, en welker kogels 2600 ponden wegen.

In een dagblad van Engelsch-Indië leest men het volgende:

Een ieder die papieren van waarde bezit, beware dezelve nimmer in eene *koperen* kist of kast; het volgende voorbeeld strekke ter behartiging van dezen raad. De directeurs der bank van Bengalen weigerden onlangs een aantal banknoten te betalen, welke alle wel een echt voorkomen hadden, maar geene onderteekening droegen. Een Hindu, aan wien dit bankpapier toebehoorde, had hetzelve zeer lang in een koperen kistje bewaard, en verzekerde dat op al dezelve in het eerst de onderteekeningen zeer juist te lezen stonden, doch hoedanig dezelve waren verdwenen kon hij niet begrijpen. De drukletters waren onveranderd gebleven, gelijk ook de Chinesche inscriptie op de achterzijde, maar al wat met gewonen inkt was geschreven, was uitgewischt. Hierop deed een zekere *James Princeps* te Calcutta proefnemingen; hij legde een met gewonen inkt beschreven papier tusschen twee koperen platen, en vond na verloop van eenigen tijd, dat de werking van het koper den inkt derwijze had doen verdwijnen, dat het volstrekt niet te lezen was. Daar echter de banknoten overigens alle teekenen van echtheid bezaten en de genomen proeve deed zien dat koper den inkt doet verdwijnen, zoo zal de bank de bedoelde noten moeten betalen.

DELFT, den 12 Januarij.

Uit het te voren gemelde *zestal* van Predikanten, heeft de breede kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, het volgend *drietal* gemaakt: DD. *H. P. Timmers Verhoeven*, theol. doct. te Hoorn; *W. Storm*, te Leyderdorp en *J. A. Langewagen*, te Purmerende, en is daaruit terstond beroepen de Wel Eerw. zeer Geleerde Heer *Henricus Petrus Timmers Verhoeven*, theol. doct. en predikant te Hoorn.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 7 Januarij de schonerschepen *Sarah en Helen*, kapt. J. Atkins, van Leith, en *Orwell*, kapt. J. Hall, van Londen. — Den 9 dito het schonerschip *Union*, kapt. R. Winter, van Londen. — Den 12 dito het schonerschip *Fame*, kapt. S. Holeman, van Londen. — Den 13 dito het schonerschip *Livelij*, kapt. S. H. Finch, van Londen.

Uitgezeild: Den 8 Januarij het schonerschip *Northam*, kapt. D. Charrosin, naar Londen.

MENGELWERK.

OVER DE FRIESCHE VOLKSVERHALEN OF SAGEN.

„ Er woonde van ouds in ons Vaderland een Stam, die oorspronkelijk gebleven is en zich tot dezen tijd toe slechts weinig met anderen vermengd heeft, wiens wetten, zeden, levenswijs geheel eigenaardig zijn, *de Friezen*. Deze Stam bezit Sagen, geheel met land en volk overeenkomstig. Zij melden den oorsprong der geslachten, der steden en landbebouwing, der Vaderlandsche gebruiken, wetten en godsdienstige plegtigheden, in een woord de kindschheid van volk en land."

„ Maar zijn nu deze Sagen poëtisch? Men zie of volk en land poëtisch zijn. Er zijn in Friesland geene rotsen, geene holen, geen heilzame bronnen, berg- of woudstroomen, geene grootsche natuurtooneelen. Het land was wel met digte en donkere wouden overdekt, maar dezen stonden in moerassen. De landzaat moest zich eerst zijn land vormen, eer hij het bewonen mogt. Hij roeide bosschen uit en had nu eene eindelooze vlakte, vaak door de Zee overspoeld, en waarop hij zich met moeite heuvelen oprigtte om te wonen. Het land bood dus geene stof voor poëzij en het volk voelde die in zich zelf niet opwellen."

„ Intusschen toont zich ook hier de fabeltijd, de eeuw der volksdichting. Waar de natuur slechts eenigzins de hand biedt, vormt zich eene poëtische fabel; uit een onbeduidenden vulkaan verneemt men orakelen, een schrikkelijke draak rijst uit de vlammen op en dáár woont de Godheid. De godspraken, de wetten, de verhalen der vroegere eeuwen zijn poëzij. In de eerste tijden des Christendoms hoorde men nog de liederen der Barden en de Oude Friesche wetten toonen ons menigvuldige sporen van poëtischen vorm en toon. Maar deze dichting was evenredig aan den aard van land en volk, zij leende geene beelden van luchtverschijnselen, van trotsche natuurtooneelen, zij bleef kort, kernvol, spreukig. Forsch klonk de zang der Friezen, en ware het anders, hij zou niet eigendommelijk zijn."

„ Uit dit alles laat zich den aard der Friesche Volkssage opmaken. Zij hecht zich namelijk aan sommige personen, meldt hunne togten en heldenbedrijven, wel in een fabelkleed, maar slechts met weinig dichting omgeven; gaat voorts tot het land over en meldt den oorsprong en de stichting van steden en tempelen; ook hier is alles zeer eenvoudig, en de godenleer, die bij de meeste volkeren dichting is, heeft hier geen andere sporen nagelaten dan de namen der Goden en de herinnering aan hunne heiligdommen, slechts enkele overblijfsels zijn in aloude bijgeloovigheden en gebruiken aanwezig."

„ Het is echter niet te betwijfelen, zeer vele Sagen zijn uitgestorven. De zee, de wouden, de dwaallichten in moerassen en dergelijken deden ongetwijfeld vele Sagen ontstaan, maar wij kennen ze niet meer. Een naauwkeurig onderzoek der Oud-Friesche taal en der plaatsnamen in den voortijd zou zeker nog menigvuldige sporen van fabelen doen vinden, den taalkenners zij dit bevolen."

Aldus verklaart de Heer VAN DEN BERGH, Schrijver der *Nederlandsche Volksoverleveringen en Godenleer* de Friesche Sage en onzes inziens zeer juist. Betrekkelijk de bronnen zegt hij dat Friesland hier het rijkst in bedeeld is. Behalve de levens der Heiligen telt men onder de vroegste schriften Occo Scarlensis, Hamconius, Suffridus Petri, Furmerius en anderen. De Schrijver deelt niet in het gevoelen van Ubbo Emmius en zijne volgers, noch in dat van den Heer de Wind, om de oude Kronijken te verwerpen. — Van Suffr. Petri sprekende noemt hij diens werkje over de Friesche Schrijvers merkwaardig, erkent evenwel de zeer groote ongerijmdheden in voorkomen, maar met dat al is dit geheele werk niet, gelijk Emmius gedaan heeft, voor eene aaneenschakeling van fabelen te houden, daar het bestaan van vele Friesche Schrijvers in de middeleeuwen genoegzaam zeker is. Het werk van Emmius bewijst dus alleen, dat eene overdrevene verdediging aan eene goede zaak meer schade dan voordeel doet.

Hamconius bevat ook, naar zijn oordeel, veel wetenswaardigs, vooral nopens de Friesche mijthologie, maar zijne zucht om zijn Vaderland ten koste der waarheid te verheffen, maakt zijne berigten, even als die van Furmerius, dikwijls verdacht.

Aan Occo van Scarl hecht hij als Kronijk en hoofdbron veel waarde, toestemmende dat er wel fabelen en vele onwaarschijnlijkheden in voorkomen, maar dat hij nogtans Occo voor echt en oorspronkelijk Schrijver houdt, tot zoo lang men sterkere bewijzen (dan die van den Heer de Wind) tegen zijn bestaan zal hebben aangevoerd.

Hierbij vergelijke men de onlangs in het licht gegeven *Proeve van Taal en Geschiedkunde* van onzen kundigen D. FOCKEMA, bijzonder de *Bijdrage over den Frieschen Kronijk*, zeer oordeelkundig onderzocht en alles in overeenstemming met hetgeen in de laatste Uitgave van *it aade Friesche Terp* in het Voorberigt en de Bijvoegselen door den Heer J. VAN LEEUWEN is bijgebragt, en men zal niet meer behoeven te twijfelen of de Friesche Schrijvers zijn voor den waren onderzoeker en navorscher der Historie van een uitmuntend nut en hooge waardij.

Na de inleiding, handelende over den aard der Sagen in het algemeen, vermeld de Schrijver de overlevering betrekkelijk den oorsprong der Friezen, volgens de verhalen der bekende Schrijvers. In zijne opehelderingen heeft hij in het breede dit verhaal toegelicht en met oordeel de verschillende bronnen vergeleken. Hij trekt uit dit verhandelde het besluit, dat de overlevering van der Friezen afkomst oorspronkelijk en uit de eerste tijden is, maar later opgesierd en naar de begrippen der ontluikende geleerdheid gevormd. Dat zij in hare eerste eenvoudigheid mogelijk, ja niet onwaarschijnlijk is, — dat zij niet tegen de opgaven der uitheemsche schrijvers strijdt, mits men beide met oordeel beschouwe, waarom de lateren onregt deden ze zonder onderzoek geheel te verwerpen, en eindelijk dat echte Sage, trouw bewaard, doorgaans geschiedkundigen grond heeft.

Daarna heeft hij nog onder de Friesche Volksverhalen vermeld de bekende geschiedenis van het *Roode Klif*. Daarover vonden wij deze niet onbelangrijke aanmerking:

„ Het Volksverhaal (over het Roode Klif) is bijna eenig in ons Vaderland, [illegible] schier nergens indrukwekkend is. Het betrefte melding van een Frieschen vulkaan, die in het begin onzer tijdrekening zou gewerkt hebben, kan dus alleen uit een naauwkeurig onderzoek van den grond opgehelderd worden. De geologie is echter hier te lande verwaarloosd en mij zijn althans geene bronnen bekend, waaruit dit Volksverhaal eenig licht ontvangen kan. Zelf is deze wetenschap een vreemdeling en bovendien te Stavoren onbekend, kan ik niet dan eenige gissingen geven."

„ De grond in den omtrek dezer stad is volgens STARING (specimen *Acad. de Geolog. Patriae*) eene kleilaag, met tusschenruimten van de Eems tot aan de Schelde zich uitstrekkende, en dat het land oudtijds van gelijken aard was, blijkt daaruit dat landbouw en veeteelt altoos in deze streken gebloeid hebben. Voorts melden de oude Volksverhalen, dat meer dan eens, bij het graven van putten in den omtrek van Stavoren, zeewater daarin opborrelde; een bewijs van de lage ligging der westkust van Friesland in de oudste tijden."

„ Digt bij de stad verheffen zich eenige zandheuvelen op eene geringe uitgestrektheid gronds. Hieronder het Roode Klif. Dit zand is naar alle waarschijnlijkheid door de zee aangevoerd, even als elders. Hoe zou nu daaruit, terwijl de daaronder liggende grond vermoedelijk klei is, lava kunnen stroomen, waarvan bovendien de overblijfselen zichtbaar moesten zijn, terwijl geen schrijver hiervan eenige melding maakt."

„ Er zijn dan onzes inziens, indien men de waarheid van het verhaal aanneemt, slechts twee wegen om dit verschijnsel te verklaren. Men kan daarbij namelijk denken aan een priesterbedrog, dat wel moeilijk, maar evenwel bij de onkunde dier tijden mogelijk was en waarbij men den Duitschen afgod Pustrich kan aanvoeren, een beeld dat vlammen braakte: of wel kan er misschien een veenbrand geweest zijn, hetgeen mij nog het waarschijnlijkst voorkomt, daar ik de duinpannen de turflaag niet zelden door het stuifzand bedekt wordt. Ook spreekt de Sage enkel van vlammen, niet van lavastroom, steenen of asch. De Kronijkschrijvers, die van deze gebeurtenis melding maken, voegen er tevens de verschijning van een draak bij, die zich uit den krater in de lucht verhief, daar een half uur rondvloog en weder in zijn hol terugkwam, waar hij verdween. Zij hebben de oude poëtische uitdrukking verkeerd opgevat, want hierdoor worden alleen de golvende vlammen verstaan; het is eene uitdrukking, die in het noorden nog gebruikelijk is, en waarvoor men ook een *rooden haan* zegt (b. v. bij TEGNÈR, *Frithiofs Saga*. Stokh. 1827. S. 104)."

„ Uit dit verhaal blijkt overigens de zucht aller volkeren in den kindschen tijd, om elk bijzonder verschijnsel dichterlijk voor te stellen, zelfs onze koele voorouders eigen. De waarheid van hetzelve kan slechts door eene naauwkeurige beschouwing van het terrein beslist worden; wij geven dus ons gevoelen als eene bloote gissing op."

Hoezeer wij nu deze gissingen van den Schrijver V. D. BERGH niet geheel willen verwerpen, is het ons toch voorgekomen, dat hij de Aanteekeningen en Bijvoegsels op de Friesche Kronijk *it aade Friesche Terp* niet geraadpleegd heeft, waarin wij (bl. 323) vinden, dat deskundigen, na ontdekking en onderzoek van eene soort van lava in den grond van het Roode Klif aanwezig, het denkbeeld niet verwerpen, dat hetzelve een vulkaan van minderen rang geweest is, of ten minsten daarvan eenige eigenschappen heeft gehad.

Bij de Verhalen van Ivo Hopper en Iglo Tadema merkt de Schrijver aan dat het laatste den Vaderlandschen Dichter eene belangrijke stof tot een oorspronkelijk treurspel aanbiedt. „ Wij bezitten" zegt hij, „ nog bijna geene dramatische dichtstukken uit onzen heidenschen voortijd, die jammerlijk verwaarloosd is. Indien men zich dit vak met ernst wilde aantrekken, zou er zeker in de oudste Kronijken, vooral in de Friesche, ruime stof daarvoor gevonden worden." De heer VAN HALMAEL heeft ons evenwel van dit laatstgenoemde onderwerp een uitmuntend gedicht geleverd in den Muzen-Almanak van 1831, getiteld: *Het Lied van de Tademaas en de Rodmans.*

In Fragmenten uit de Friesche Godenleer geeft de Heer V. D. BERGH een belangrijk overzigt betrekkelijk de vroegste godsvereeringen en godsdienst in dit gewest hebbende plaats gehad, geput uit de oudste Schrijvers en de Verhandelingen van den geleerden oudheidkundigen WESTENDORP. Tot opheldering van den aard des heidendoms geeft hij tot slot nog twee Sagen uit den tijd van de invoering des Christendoms, die van de *dertien Regters*, wijzende op den geest der aloude heidensche wetgeving, en de anecdote uit het leven van den Heiligen Ludgerus, aantoonende een godsdienstig denkbeeld der heidensche Friezen.

Dit tafereel van den fabeltijd der verschillende Gewesten door den Schrijver in een beknopt boekdeel bijeengevat, is eene zeer goede bijdrage voor de Geschiedenis van ons Vaderland en kan zoo wel op belangrijkheid als op naauwkeurigheid in vorm en inhoud aanspraak maken. De nederigheid des bekwamen Schrijvers is ons ten waarborg, dat zijn arbeid vlijtig is onderzocht en eigen oordeel juist getoetst voor dat de pen den laatsten volzin van elke paragraaf heeft gesloten, en dit geeft meer vertrouwen dan de magtspreuk: „ Zoo is het, want *ik* zeg het U!"

S. S.

De *vierde* Buitengewone Winteravond-Vergadering van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, zal plaats hebben op Woensdag den 18 Januarij 1837, 's avonds 6½ uur, en te dier gelegenheid eene Redevoering worden gehouden door den Wel Eerwaarden Heer S. BLAUPOT TEN CATE, Predikant te Akkrum, opgevolgd door eene Bijdrage van den Heer Mr. A. VAN HALMAEL, JR.

Namens Bestuurders van het Departement,
R. D. SMEDING, *Secretaris*.

TJERKWERD, den 4 Januarij 1837. Heden beviel van een DOCHTERTJE, A. IJKEMA, Echtgenoote van H. JORRITSMA.

, Heden nacht om één uur verloste van eene DOCHTER, IJ. SANNES, Echtgenoot van W. WILLEMS.
Joure, den 6 Januarij 1837.
Strekkende deze tot communicatie zoo wel binnen als buiten de plaats.

, Mijne geliefde Echtgenoot, T. J. C. VAN SIPPAMA, beviel heden van eene DOCHTER. J. A. C. ROVERS.
Franeker, den 7 Januarij 1837.

, Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe H. A. LEWE VAN ADUARD, geboren Baronesse THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG.
Cleves, den 8 Januarij 1837.
Eenige kennisgeving.

, Heden morgen verloste van eene welgeschapene DOCHTER, F. M. WAGENAAR, geliefde Echtgenoote van L. G. PONNE,
Heerenveen, den 9 Januarij 1837. *Apotheker.*

HARLINGEN, den 14 Januarij 1837. Heden verloste van eenen ZOON, CORNELIA LEDEBOER, Echtgenoote van
DOUWE JANS ZEILMAKER.

, Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe CATHARINA GEERTRUID VAN SLOTERDIJCK, geliefde Echtgenoote van
Beetsterzwaag, den 15 Januarij 1837. L. R. SALVERDA.

LEEUWARDEN, den 16 Januarij 1837. Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, ALEIDA MARGO ASMAN, geliefde Echtgenoot van
B. P. PLANTENGA.

, In den vroegen morgen van heden, beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER SJOUKJEN J. TAEKEMA, Echtgenoote van
Stiens, den 16 Januarij 1837. P. K. IEST.

's GRAVENHAGE, den 9 Januarij 1837. Heden overleed alhier, de Hoog Wel Geboren Vrouwe LOUISA ALBERTINA GLINSTRA, Baronesse VAN BREUGEL, Geboren VAN SMINIA, Echtgenoote van Jonkheer R. Baron VAN BREUGEL.

, Werd ik, met Man en Kinderen, op den 27 December van ll. jare, in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van onzen beminden Zoon, JAN GERRITS POSTMA, in den jeugdigen ouderdom van 20 jaren; heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, in den dood van mijnen geliefden man GERRIT GERRITS POSTMA. Eene langdurige ongesteldheid, die hem van tijd tot tijd verzwakte, rukte hem weg, van mijn hart, na eene bedlegering van 14 weken, in het 50ste jaar zijns levens, het 28ste onzer genoegelijke echtvereeniging, mij nalatende 8 kinderen, die met mij zijnen dood beweenen. Het is de hope alleen boven het graf, die mij sterkt, en ons in staat stelt tot geduld en christelijke gelatenheid, bij dit zwaar verlies.

Hallum, ELIZABETH JANS POSTMA,
den 13 Januarij 1837. Geb. BROLSMA.

, Heden ontsliep in den ouderdom van ruim 27 jaren, tot bittere [illegible] zijner Moeder, Broeders en Zusters, de Hoog Welgeboren Heer Baron [illegible] VAN WELDEREN RENGERS, in leven Lid van de Ridderschap van Friesland, en Substituut Officier bij de Regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden.
Utrecht, den 14 Januarij 1837.

** Na een pijnlijk en smartlijk lijden van ongeveer vier weken, overleed, heden morgen elf uur, tot mijne bittere droefheid, in den ouderdom van 26 jaren en juist 7 maanden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot MEIKE SJOERDS IJPMA, na eene gelukkige vereeniging van ruim 7 jaren, mij nalatende vier kindertjes, te jong om hun moeijelijk verlies te kunnen bezeffen.

Oosterend, den 10 Januarij 1837.

T. S. DE JONG,
Wed. M. S. IJPMA.

Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

** Na eene korte ongesteldheid, overleed aan de Lemmer, in den ouderdom van ruim 41 jaren, mijn geliefde Zoon, JOHANNES GREIJDANUS, in leven Secretaris van Lemsterland; diep betreurd door zijne Moeder en verdere Bloedverwanten en Vrienden.

Harlingen, den 10 Januarij 1837.

CATHARINA VELLINGA,
Wed. PETRUS GREIJDANUS.

Eenige kennisgeving.

** Heden nacht circa twaalf ure, overleed zeer zacht, na een smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 62 jaren, mijn waarde Man, FEIKE JACOBUS BRUINSMA, Mr. Kuiper alhier, na eene Echtvereeniging van ruim 39 jaren.

Leeuwarden, den 11 Januarij 1837.

T. H. DE GROOT, Wed. F. J. BRUINSMA.
Mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

Deze strekke tot eene algemeene kennisgeving.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 13 Januarij 1837, *f* 35,00 à *f* 36,00.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag. Rogge *f* 156,75 het Last. — Tarwe *f* 7,56 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 14 Januarij 1837.

NEDERLAND.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	54¾	54$\frac{3}{16}$	54⅛
Dito dito...... 5 „	101¼		
Uitgest. Schuld........	1$\frac{1}{64}$		
Kansbilj. van dito ...	27$\frac{7}{16}$	27½	27$\frac{7}{16}$
Amortis. Synd. 4½ pCt.	95		
Dito dito..... 3½ „	78⅜	78¼	78¼
Handel-Maats. 4½ „	182½	183	182½
Nieuwe dito.. 4½ „	102½	102¼	102¼
O. I. Leening. 4 „			
FRANKRIJK.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.			
ENGELAND.			
Insch. Grootboek......			
SPANJE.			
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	25¾	26$\frac{1}{16}$	
Dito bij dito, onb. stukk..	26		
Passive..............	8	8$\frac{1}{16}$	
Deferred..............			
Fransche Uitgestelde...	9¼	9$\frac{5}{16}$	9⅜
Engelsche Uitgestelde..	8¾	8$\frac{13}{16}$	
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen 5 pCt.			
Dito dito....... 3 „			
NAPELS.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5 „			
Leen. te L. bij *R.* 5 „			
Aand. Tavoglière 3½ „			
Dito te Parijs... 3½ „			

RUSLAND.		Gebl.
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	103¾	104
Dito dito 1828 en 29, 5 „		
Cert. d. 1831 en 33, 5 „	95⅞	
Obl. te Londen.. 5 „		
Cert. te Hamburg 5 „		
Inschrijv. in Assig. 6 „	67	67⅛
Certifi. van dito.. 6 „	67$\frac{15}{16}$	67⅞
POLEN.		
Aand. met Lot. fl. 300 *f*		
„ „ „ „ 500 -		
PRUISSEN.		
Aand. met Lot. R. 50 *f* 113¾		
Neg. Londen 1830 4 pCt.		
OOSTENRIJK.		
Aand. met Lot. *f* 100...		
Dito dito *f* 250.. 4 pCt.		
Metalliek....... 5 „		
Dito........... 3 „		
Dito te Lond. gen. 5 „		
Dito........... 2½ „		
W. B. bij *Goll & C.* 5 „		
Dito........... 4 „		
N. Ween. Aand. fl. 500 *f* 710		
DENEMARKEN.		
L. te Londen... 3 pCt.		
BRAZ. dito bij *Rots.* 5 „		
DARMST. Aand. bij L.		
Russ. Fr. A. 500 fr...		
Dito 100 fr.......		

Columb. 2de leening van 100 £ 19, 18¾, ¾; van 250 £ 17; onbep. Coup. *f* 4½; kleine dito *f* 4¾, $\frac{5}{16}$. — Peru 6 pCt. van 100 £ 14¼, ⅛; Coup. *f* 3¼. — Bl. Grieken van 100 £ 24¼; van 200 £ 22¼, ⅜; van 300 en 500 £ 22¼; onbep. Coup. *f* 3⅜; kleine dito *f* 3$\frac{15}{16}$. — Ardoins Coup. 47, 48½.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN gedenken, zoo voor zich als voor Heeren *Burgemeester* en *Wethouders* der stad *Harlingen*, *op Zaturdag den* 21 *Januarij* 1837, des voormiddags ten *elf* ure, ten Raadhuize alhier, in het openbaar te verpachten: De drie TOLHEKKEN op *Ritzumazijl*, *Kingmatille* en *Koetille*, elk Tolhek afzonderlijk, voor den tijd van *vijf* achtereenvolgende jaren, ingaande den 1 Mei 1837, en zulks op Voorwaarden en Conditien welke, van den 13 dezer tot aan den dag der aanbesteding, ter Stads Secretarij van *Leeuwarden*, ter lezing, zullen liggen.

Leeuwarden, den 9 Januarij 1837.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

MR. C. WIERSMA, Notaris residerende in de Schrans onder Huizum, zal, ten verzoeke van den Deurwaarder S. P. HEIJMANS, qq., te Leeuwarden, op Zaturdag den 21 Januarij 1837, des namiddags ten vier ure, ten huize van *Dirk Jans Bruinsma*, in de Oude Herberg te Stiens, finaal verkoopen:

Een stuk uitmuntend BOUWLAND, gelegen op het Oudland onder den dorpe Stiens, bekend bij het Kadaster sectie C, no. 303, ter grootte van 82 v. roede en 10 v. el, thans bij *F. F. Elzinga* als huurder in gebruik, voor *f* 55 's jaars, zuiver, na aftrek van alle lasten, tot op Martini 1840; waarop bij de provisionele toewijzing geboden is *f* 1010.

MR. HARMEN HIDDINGA, Procureur te Sneek, gedenkt ten overstaan van den Notaris Mr. J. J. WIERSMA aldaar, publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Ruim vier bunder uitmuntend GREIDLAND, gelegen in het Convent de Ee, nabij Sneek, en in eigendom behoorende aan de Erven van wijlen den Heer *P. J. Gosliga* te Beers.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 17 Januarij e. k., ten huize van den Logementhouder *J. H. Vogelsang*, in de Stad Munster te Sneek, bij de provisionele toewijzing, en op Dingsdag den 31 daaraanvolgende, ten huize van de Wed. *J. H. Meijer*, in het Hooghuis aldaar, bij de finale adjudicatie, telkens des avonds ten 7 ure, en koopen op alsdan voor te lezen Conditien, die intusschen ten Kantore van voornoemden Procureur en Notaris te vernemen zijn.

DE Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het kanton Bolsward, publiek, tegen strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met ERVE en TUIN c. a., staande en gelegen aan het Grootzand binnen Bolsward, in wijk B, nos. 194 en 195, Kadaster sectie A, nos. 661 en 661, door den Heer *H. M. Ament* als huurder bewoond.
2. De HELFT in eene HUIZINGE en ERF c. a., staande en gelegen in de Buren van den dorpe Arum, letter A, no. 80, Kadaster sectie B, no. 827, door Mejufvrouw de Weduwe *H. Feikema* bewoond.

Deze beide perceelen te aanvaarden op den 12 Mei 1837.

Wie hieraan gading maakt, kome op Donderdagen den 19 en 26 Januarij 1837, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van de Weduwe *Wiebes*, in het Logement de Wijnberg te Bolsward.

DE Notaris K. J. VAN DER VEEN, te Dragten, zal, op Donderdag den 26 Januarij 1837, des namiddags ten 5 ure, ten huize van *Jeen Willems Wouda*, Herbergier in de Zuiderdragten, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en HERBERG, voorzien van twee Kamers, Achterhuis en eene afzonderlijke groote nieuwe PAARDENSTALLINGE en WONING, met de ERVE van dien, staande en gelegen in de Zuiderdragten; alsmede de DRAAIBRUG met aanhoorigheden en daarbij behoorende TOLLEN.
2. Een ARBEIDERS HUIS, naast vorige perceel.
3. De geregte EEN-TWEEDE van zes stukken BOUW- en GREIDLAND, liggende aan den Noordkant van de Vaart bij de Nankingsbosch te Ureterp.

HENGSTEBIER.

JAN JOHANNES HIBMA, adverteert door deze, dat het HENGSTEBIER zal gehouden worden op Zaturdag den 21 Januarij 1837, des namiddags, ten huize van de Weduwe *Frans G. Vellinga*, Kasteleinsche te Oosterbierum; verzoekende aan zijne geëerde Begunstigers betaling der Dekgelden.

DE Notaris J. G. VAN BLOM, te Dragten, zal, op Donderdag den 19 Januarij 1837, des avonds ten 6 ure, ten huize van *Romke Durks Posthuma*, Logementhouder in de Zuiderdragten, publiek, bij den finalen palmslag presenteren te verkoopen.

1. Eene HEEREN HUIZINGE, voorzien van twee groote behangen Voorkamers, eene Tuinkamer, Linnen- en Turfzolder, benevens een' daar achter gelegenen aanzienlijken TUIN, met BOOMEN en PLANTAADJE cum annexis, staande en gelegen op het aangenaamst van den dorpe Dragten, aan den Noordkant van de Vaart, gekwoteerd met letter N, no. 382, bij het Kadaster bekend onder sectie A, nos. 181 en 182, te zamen groot 15 Nederlandsche v. roede en 55 v. el, thans bewoond door den Hoog Wel Geboren Heer Baron *van Harinxma Thoe Slooten*, en op den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden. — Op deze Huizinge is slechts geboden *f* 2905.
2. Eene HUIZINGE en HOVINGE, met BOOMEN en PLANTAADJE cum annexis, staande en gelegen in de Volgeren onder Noorderdragten, gekwoteerd met no. 84, bij het Kadaster bekend onder sectie A, no. 760 en 761, te zamen groot 19 Ned. v. roede en 71 v. el; op den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden; hierop is geboden *f* 295.

MR. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, op Woensdag den 18 Januarij 1837, finaal, des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Logementhouder *S. A. Dooper*, in de Roskam te Balk, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Lemmer, verkoopen:

Een HUIS en ERF, staande en gelegen te Balk, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 148, bekend op de kadastrale Plans der gemeente Balk sectie A, no. 134; te aanvaarden op den 12 Mei 1837.

MR. W. J. HEMSING, Notaris, residerende te Balk, zal, op Woensdagen den 25 Januarij 1837 provisioneel, en den 31 Januarij daaraanvolgende finaal, telkens des avonds ten 6 ure, ten huize van *J. A. Schaafsma*, Logementhouder in de Zon te Balk, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende HUIZINGE, TUIN, BLEEK en ERF, staande en gelegen te Balk, de Huizinge gekwoteerd met no. 106, bekend op de kadastrale plans der Gemeente Balk sectie A, no. 181; op den 12 Mei 1837 te aanvaarden.

DE Notariën J. RUARDI, residerende te Sloten en T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, daartoe regterlijk gecommitteerd, zullen, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton Lemmer, op Vrijdag den 27 Januarij 1837, bij de finale adjudicatie in het Logement *de Zon*, te Sloten, des namiddags ten twee ure, in het openbaar, tegen genot van verhooggeld, ter verkoop aanbieden:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, HIEMINGE, HOVINGEN cum annexis, staande en gelegen onder Tjerkgaast, Sloten, Wijckel en Oosterzee, de Huizinge te Tjerkgaast gequoteerd met no. 33 bekend op de kadastrale plans der Gemeente Langweer, sectie E, nos. 888, 897 tot en met 903, 1057, 1076, 1077, 1249 en 1250 voor de helft, der Gemeente Sloten sectie A, nos. 24 tot en met 29, 46 en 48, der Gemeente Balk sectie B, no. 615, en der Gemeente Oosterzee sectie E, no. 89, ter gezamenlijke grootte van 32 bunder 23 v. roede 55 v. el, en in het geheel belast met 15 Floreenen 21 Stuivers en 8 Penningen, thans in gebruik bij den mede eigenaar *Marten Oeges Kok*, Boer te Tjerkgaast, en zulks in tien perceelen, breeder bij Biljetten omschreven.

De aanvaarding zal geschieden op Sint Petri en den 12 Mei 1837.

De Conditien zijn intusschen te vernemen en de Verkoop-Boekjes te bekomen bij voornoemden Notaris RUARDI.

Uit de hand te koop:

EEN HEK-TJALSCHIP, lang 19 el 88 duim, wijd 4 el 473 streep, hol naar rato. Te bevragen bij den eigenaar SIMON P. ZEEMAN, liggende te Dragten.

TE HUUR met den 1 April of Mei 1837 te aanvaarden:

Eene HUIZINGE, voorzien van twee behangene Kamers, Keuken, Zolder en vele gerijfelijkheden. Te bevragen in de Doelestraat, letter F, no. 147, te Leeuwarden.

Aanbesteding bij gesloten briefjes,

VAN het BOUWEN van eenen TIGCHEL-OVEN aan de Harlinger Trekvaart, met de leverantie van het IJzerwerk; waarvan de Voorwaarden te vernemen zijn bij HEND. VISSER, onder Midlum, — en de briefjes vóór den 5 Februarij e. k. ingediend moeten worden bij J. KUIPER VAN SCHOUWENBURG, te Harlingen.

LEES HIER.

DE ondergeteekende maakt het geëerde Publiek bekend, dat hij een LOGEMENT heeft opgerigt; belooft eene goede en civiele bediening; houdt BILJART en KOFFIJHUIS, en beveelt zich in de gunst der Heeren reizenden.

Oldemarkt, den 14 Januarij 1837. FRANS TULLENERS.

ALhier is regtstreeks van Rochefort door Kapitein *R. R. Keijzer*, per het Schip *de Jonge Ida's*, aangebragt eene puiks puike partij KASTANJES, dewelke in het groot en klein bij de ondergeteekenden te bekomen zijn. *Brieven franco.*

Amsterdam, den 15 Januarij 1837.

GEBRS. GIESEKE, *Oude Waal, bij de Kraansluis.*
H. E. W. SAUR, *Reguliersbreedstraat, 8ste huis van de Munt, no. 49.*
H. MUNNIK, *Hoek Nieuwendijk en het Hexelveld, in de Oude Oesterboer, no. 157.*
J. GANS, *Hoek Vissteeg en Warmoesstraat.*

REGISTRATIE.

AAN het KANTOOR VAN REGISTRATIE te *Leeuwarden* wordt gevraagd: Een EERSTE KLERK, eene vlugge hand Schrijvende en met het vak der Registratie geheel bekend.

Men vervoege zich in persoon, voorzien met getuigschriften van zedelijk gedrag en bekwaamheid, ten huize van den Ontvanger.

)o( )o( )o(EEN KUIPERSKNECHT, het Botervatmaken goed verstaande, kan op Mei aanstaande werk bekomen bij OEBLE SMEEDING, te Roordahuizum.

)o( )o( )o(WIe een SCHAAP en een LAM vermist, kan dezelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij MEINDERT A. HIBMA, Landbouwer te Pietersbierum.

****** TER Boek- en Steendrukkerij van G. T. N. SURINGAR, Boekverkooper te Leeuwarden, is van de pers gekomen:

De PROVINCIALE KANTOOR-ALMANAK VAN VRIESLAND *voor het jaar* 1837.

ALMANAK *voor 't vinden der bij elkander behoorende Dagen en Datums in de 19de Eeuw.* Met eene verklaring van het gebruik. De prijs is 20 Cents.

PLAK-ALMANAK *voor het jaar* 1837. Prijs 20 Cents.

** CLINISCHE VOORLEZINGEN,

OF

LESSEN OVER DE GRONDBEGINSELEN DER

PRACTISCHE GENEESKUNDE,

VAN

LÉON ROSTAN.

HOOGLEERAAR der Clinische Geneeskunde, enz, te Parijs. Naar de derde Fransche uitgave gevolgd, door J. A. VAN OORT, Officier van Gezondheid der 2de Klasse bij de Armée.

Van bovengenoemd Werk, dat door den Boekhandelaar JACOB J. VAN GELDER, te Leeuwarden, bij inteekening zal worden uitgegeven, is het Prospectus alom verzonden.

BIj den Apotheker VAN HARINXMA, bij de Meelbrug te Leeuwarden, is steeds voorhanden: 1. GOMMA, voor tering, hoest en borstkwalen; 2. Prof. *Hoffmann's* SLIJM- en MAAGPILLEN, à *f* 1 het fleschje; 3. Prof. *Hoffmann's* KINDER-TANDKORALEN, à 75 Cent het snoer; 4. Dr. *Jacquin's* MAAGPOEDER, à 60 Ct. het fleschje; 5. Vorstelijk TANDPOEDER, à 60 Ct.; 6. Zwarte SCHRIJF-INKT, à 70 Ct. de flesch; 7. ENGELSCH SCHOENSMEER, à 50 Ct. de flesch; 8. STOUCHTON ELIXER, à *f* 1,20 de flesch; 9. BREMER GEZONDHEIDS-BITTER, à *f* 1 de flesch; 10. GEZONDHEIDS-BITTER, à 25 Cents het fleschje.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.